

Özdemir, M. M., Pak Güre, M. D. ve Karataş, M. (2026). Sosyal hizmet alanında grup çalışmalarını içeren araştırmaların VoSviewer ile bibliyometrik analizi. *Sosyal Politika ve Sosyal Hizmet Çalışmaları Dergisi*, 7 (1)

ARAŞTIRMA | RESEARCH

Başvuru Tarihi: 22/10/2025

Kabul Tarihi: 04/04/2026

SOSYAL HİZMET ALANINDA GRUP ÇALIŞMALARINI İÇEREN ARAŞTIRMALARIN VOSVIEWER İLE BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Bibliometric Analysis of Group Work Research in the Field of Social Work Using VOSVIEWER

M. Mert ÖZDEMİR¹

Merve Deniz PAK GÜRE²

Mustafa KARATAŞ³

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Yüksek Lisans Programı, Mert_ozdemir_67@outlook.com, 0009-0002-2241-3896

²Doç. Dr., Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, mdpak@baskent.edu.tr, 0000-0001-7060-3729

³Doç. Dr., Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, mustafakaratas83@gmail.com, 0000-0002-0998-2552

ÖZ

Bu çalışma, sosyal hizmet alanında grup çalışmasına ilişkin akademik üretimin tematik yönelimleri, kurumsal yoğunlaşmaları ve küresel dağılımına dair bütüncül bir görünümün sınırlı olmasından hareketle, sosyal hizmet disiplinde grup çalışmasına odaklanan uluslararası akademik yayınların genel görünümünü bibliyometrik analiz yöntemiyle ortaya koymayı amaçlamıştır. Grup çalışması temalı araştırmaların yıllar içindeki eğilimleri, yazar profilleri, finansman kaynakları, yayınlandığı dergiler, anahtar kavramları ve ülkeler düzeyindeki dağılımları incelenmiştir. Analiz kapsamında, 2000–2024 yılları arasında Web of Science (WoS) veri tabanında, “Social Work” kategorisinde yer alan ve “group work” temasıyla ilişkilendirilen SSCI kapsamındaki 4358 makale değerlendirilmiştir. Veriler VOSviewer yazılımı aracılığıyla analiz edilmiştir. Yayınların 2020 yılına kadar artış gösterdiği gözlemlenmiştir. Yayınların büyük ölçüde

Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Çin Halk Cumhuriyeti gibi ülkelerde üretildiği; University of Maryland ve The University of Hong Kong gibi kurumların öne çıktığı belirlenmiştir. Çalışmaların sıklıkla Taylor & Francis, Wiley ve SAGE gibi yayıncılar tarafından yayımlandığı; finansman açısından ise United States Department of Health and Human Services ve National Institutes of Health gibi kuruluşların destek sağladığı saptanmıştır. Anahtar kavram analizinde ise en çok kullanılan kavramların ruh sağlığı, çocuk koruma ve çocuk refahı olduğu görülmüştür. Grup çalışması, sosyal hizmetin hem uygulama hem de araştırma düzeyinde önemli bir müdahale biçimi olarak öne çıkmaktadır. Ancak Türkiye özelinde değerlendirildiğinde, grup temelli müdahalelere ilişkin akademik üretimin sınırlı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, Türkiye'deki uygulamaların bilimsel yayınlara dönüştürülmesi, yerel modellerin geliştirilmesi ve disipline özgü yayın sayısının artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal hizmet, grup çalışması, bibliyometrik analiz

ABSTRACT

This study was conducted in response to the limited availability of a comprehensive overview of the thematic orientations, institutional concentrations, and global distribution of academic production on group work in the field of social work. Accordingly, it aims to present the general landscape of international academic publications focusing on group work within the discipline of social work through a bibliometric analysis. The trends of group work-themed research over the years, author profiles, funding sources, publishing journals, key concepts, and country-level distributions were examined. Within the scope of the analysis, 4,358 articles indexed in the Social Sciences Citation Index (SSCI) between 2000 and 2024 under the "Social Work" category and associated with the concept of "group work" in the Web of Science (WoS) database were evaluated. The data were analyzed using the VOSviewer software. Findings indicate a notable increase in group work-related publications up to the year 2020. These studies were predominantly produced in countries such as the United States, the United Kingdom, and China, with institutions like the University of Maryland and The University of Hong Kong standing out. The publications were most frequently released by leading academic publishers such as Taylor & Francis, Wiley, and SAGE, while funding was primarily provided by organizations such as the United States Department of Health and Human Services (HHS) and the National Institutes of Health (NIH). In the analysis of key concepts, the most frequently used terms were mental health, child protection, and child welfare. Group work emerges as a significant intervention method in social work, both in practice and research contexts. However, when

evaluated in the context of Türkiye, it is observed that academic output related to group-based interventions remains limited. In this regard, it is recommended that group work practices in Türkiye be systematically documented, localized models be developed, and the number of publications specific to the discipline be increased.

Keywords: *Social work, group work, bibliometric analysis*

GİRİŞ

Sosyal hizmet, bireylerin, ailelerin, grupların ve toplulukların yaşamlarını etkileyen çok boyutlu sorunlarla başa çıkmalarını destekleyen profesyonel bir meslek ve akademik disiplindir (Zastrow, 2015). Bu yönüyle sosyal hizmet, bireylerin kendi potansiyellerini gerçekleştirmelerine, haklarını savunmalarına ve toplumla bütünleşmelerine katkı sunarken; insan hakları, sosyal adalet ve eşitlik ilkelerini temel değerler olarak benimsemektedir (Ife vd., 2022). Yalnızca bireysel refahın güçlendirilmesiyle sınırlı kalmayan sosyal hizmet uygulamaları, aynı zamanda toplumsal dönüşüm ve sosyal bütünleşmeyi destekleyen yapısal müdahaleleri de kapsamaktadır. Sosyal hizmetin müdahale düzeyleri birey, grup ve topluluk ekseninde çeşitlenmekte; bu müdahaleler ekolojik yaklaşım, sistem kuramı ve güçlendirme gibi kuramsal çerçevelerle temellendirilmektedir (Goldberg ve Warburton, 2021; Karataş ve Barut, 2021; Duyan, 2003). Bu sürecin etkili biçimde yürütülmesinde sosyal hizmet uzmanları önemli bir rol oynamakta; özellikle dezavantajlı grupların temel hak ve özgürlüklerini koruma ve güçlendirme yoluyla yoksulluk, ayrımcılık, dışlanma ve marjinalleşme gibi yapısal eşitsizliklerle mücadele etmektedir (Zengin ve Altındağ, 2016; Çoban, 2017; Karaağaç ve Var, 2021).

Sosyal hizmetin temel müdahale biçimlerinden biri olan grup çalışması, benzer yaşam deneyimlerine veya ortak sorunlara sahip bireylerin bir araya gelerek karşılıklı etkileşim, destek ve öğrenme yoluyla güçlendikleri planlı bir süreçtir (Kılıç vd., 2021; Janis vd., 2021). Grup çalışmaları; sosyal destek sağlama, davranış değişikliği oluşturma, farkındalık geliştirme ve krizle baş etme becerisi kazandırma gibi çeşitli amaçlarla gerçekleştirilmektedir (Bahattab ve AlHadi, 2021; Lee vd., 2023). Bu müdahale yöntemi; çocuklar, gençler, yaşlılar, göçmenler, bağımlılıkla mücadele eden bireyler ve kronik hastalığı bulunan kişiler gibi çeşitli hedef gruplara yönelik olarak uygulanabilmektedir (Rafieifar ve Macgowan, 2022; Leiderman, 2020). Grup çalışmasının içeriği, hedef grubun ihtiyaçlarına göre şekillenmekte; her grubun yapısı, amacı ve süresi farklılık gösterebilmektedir.

Grup çalışması, bireylerle sosyal hizmet uygulamalarından farklı olarak tekil vaka odağını aşarak, üyeler arası etkileşim ve grup dinamiği üzerinden değişimi mümkün kılan bir mezzo düzey müdahale niteliği taşımaktadır (Karaağaç, 2025). Bu yönüyle grup; yalnızca bireylerin sorunlarının yan yana geldiği bir toplam değil, normların, rollerin, karşılıklılığın ve kolektif anlam üretiminin olduğu özgün bir değişim alanıdır. Öte yandan, toplumla sosyal hizmet uygulamalarından farklı olarak grup çalışması; daha sınırlı bir üye yapısına, belirli hedeflere, oturumlara ve planlı bir müdahale çerçevesine dayanmaktadır (Crawford, Price ve Price, 2014). Değişimi makro düzey örgütlenme ve savunuculuk mekanizmalarından ziyade, grup süreci içinde güçlenme ve karşılıklı öğrenme dinamikleriyle üretmektedir (Blom ve Morén, 2010). Dolayısıyla grup çalışması, mikro ve makro uygulamalar arasında köprü kuran, sosyal destek ve güçlendirme mekanizmalarını kolektif düzeyde harekete geçirebilen bir uygulama alanı olarak değerlendirilmektedir (Knight ve Gitterman, 2018).

Grup sürecinin etik ilkelere uygun biçimde yürütülmesi, müdahalenin etkililiği açısından kritik bir önem taşımaktadır. Bu süreçte gizlilik, gönüllülük, saygılı ve interaktif iletişim gibi etik ilkeler temel alınmakta; grup liderinin bu ilkeleri grubun başında açık biçimde belirtmesi, sağlıklı bir grup dinamiğinin oluşumu açısından kritik önem taşımaktadır (Duyan, 2010). Grup çalışması yalnızca bir müdahale aracı değil, aynı zamanda sosyal hizmet uzmanlarının liderlik, iletişim, empati ve grup dinamiği yönetimi gibi mesleki becerilerini geliştirdikleri önemli bir eğitim alanıdır. Sosyal hizmet eğitiminin temel bileşenlerinden biri olan grup çalışması, uygulayıcıların çok yönlü düşünme ve müdahale planlama yetkinliklerini güçlendirmektedir (Lindsay ve Orton, 2014). Buna karşın, grup çalışmasının uygulamada her zaman planlandığı biçimde hayata geçirilemediği; özellikle bazı alan ve kuruluşlarda bireysel vaka yönetimi ağırlıklı hizmet sunumu nedeniyle grup temelli müdahalelerin geri planda kalabildiği bilinmektedir (Kılıç ve Tekin, 2021). Kurumsal iş yükü ve zaman kısıtlılıkları, personel yetersizliği, grup liderliği ve grup dinamiği yönetimine yönelik eğitim/deneyim eksiklikleri, uygun fiziksel mekân ve örgütsel destek ihtiyacı, risk yönetimi ve etik kaygılar (ör., gizlilik, gönüllülük, katılım sürekliliği) ile performans/çıktı odaklı hizmet modelleri gibi etkenler grup çalışmalarının sürdürülebilirliğini zorlaştırabilmektedir (Castro, Labra, Grenier ve Dunoyer, 2024). Bu nedenle, grup çalışmasına ilişkin bilimsel üretimin hangi uygulama alanlarında yoğunlaştığını ve hangi temalar üzerinden ilerlediğini görünür kılmak; grup temelli müdahalelerin güçlendirilmesine yönelik tartışmalar için önemli bir zemin sunmaktadır.

AMAÇ

Son yıllarda gerek uygulama alanında gerek akademik çalışmalarda grup çalışmasına yönelik ilginin giderek arttığı gözlemlenmektedir (Ege ve Tekindal, 2022). Ancak bu artışa rağmen, grup çalışması alanındaki

bilimsel üretimin hangi temalar, kavram kümeleri, ülke/kurum ağları ve zaman içi eğilimler etrafında şekillendiğine dair bütüncül bir görünüm sınırlı kalmaktadır. Bununla birlikte, sosyal hizmetin çok düzeyli müdahale repertuarı içinde grup çalışmasının konumu, kapsamı ve yönelimlerine ilişkin bilgi üretiminin dağınık bir görünüm sergilediği; farklı hedef gruplar ve uygulama alanlarında üretilen çalışmaların çoğunlukla birbirinden kopuk biçimde ilerlediği görülmektedir (Barut Bektaş, 2025; Alataş ve Pak Güre, 2025; Pak Güre ve Erdoğan, 2024). Alan yazında grup çalışmasına ilişkin kuramsal yaklaşımlar, uygulama bağlamları ve yöntemsel eğilimler giderek çeşitlenmesine karşın, bu birikimin hangi temalar etrafında yoğunlaştığı, hangi kavram kümeleri üzerinden şekillendiği ve zaman içinde nasıl bir yön değiştirdiği sınırlı biçimde görünür hâle gelmektedir. Bu görünürlük sorunu, sosyal hizmet eğitiminde grup çalışmasının hangi içeriklerle güçlendirilmesi gerektiğine, uygulamada hangi alan/kuruluşlarda hangi grup modellerinin öne çıktığına ve gelecekteki araştırma önceliklerinin nasıl belirlenebileceğine dair karar süreçlerini zorlaştırabilmektedir.

Bu çalışmada, sosyal hizmet alanında grup çalışmasına odaklanan bilimsel yayınların genel görünümünü ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, uluslararası düzeyde geçerliliği kabul edilen Web of Science (WoS) veri tabanı temel alınarak, “grup çalışması” kavramına ilişkin sosyal hizmet kategorisindeki yayınlar bibliyometrik yöntemle incelenmiştir. Araştırma kapsamında şu sorulara yanıt aranmıştır:

- Grupla sosyal hizmet alanındaki makalelerin yazar analizi nasıldır?
- Yayınların ülkelere göre dağılımı nasıldır?
- Yayınların finanse edildikleri kuruluşlara göre dağılımı nasıldır?
- Yayınların oluşturuldukları üniversite ve fakültelere göre dağılımı nasıldır?
- Yayınlarda kullanılan anahtar kelimelerin ağ haritası ve yoğunluk haritası nedir?
- Yayınlarda en sık kullanılan anahtar kelimeler nelerdir?
- Yayınlarda bir arada kullanılan anahtar kavram kümeleri nelerdir?
- Yayınlarda kullanılan anahtar kavramların yıllara göre dağılımı nasıldır?

Bu çalışma, sosyal hizmet disiplininde grup çalışmasına ilişkin bilimsel üretimin mevcut durumunu kapsamlı biçimde haritalandırarak alan yazına önemli katkılar sunmaktadır. Bibliyometrik analiz yöntemi aracılığıyla, grup çalışması temalı yayınların dağılımı, odaklandıkları kavramlar ve zaman içerisindeki eğilimleri sistematik olarak ortaya konmuştur. Bu yönüyle çalışma, araştırmacılara, akademisyenlere ve uygulayıcılara grup çalışması alanındaki gelişmeleri izleme ve gelecekteki araştırma ihtiyaçlarını belirleme

açısından yol gösterici niteliktedir. Ayrıca, sosyal hizmet eğitimi ve pratiğinde grup temelli müdahalelerin güçlendirilmesine yönelik stratejik planlamalara zemin hazırlayabilecek veriler sunmaktadır.

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evreni ve örneklemini, veri toplama süreci ve veri analizine ilişkin aşamalar hakkında ayrıntılı bilgi sunulmuştur.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma bibliyometrik analiz yöntemine dayanarak, betimsel araştırma modeli ile yapılandırılmıştır. Bibliyometrik analiz; yayın sayıları, atıf sıklıkları, yazar üretkenliği, iş birliği ağları ve kavramsal kümelenmeler gibi ölçütlere dayalı olarak literatürün nicel olarak haritalandırılmasına olanak tanımaktadır (Donthu vd., 2021). Başka bir ifade ile bu yöntem, geniş veri setlerini keşfetmek ve analiz etmek amacıyla kullanılan bilimsel bir analiz tekniğidir (Linnenluecke, Marrone ve Singh, 2020). Çalışmada, bibliyometrik analiz yöntemi ile *Web of Science (WoS)* veri tabanı kullanılarak sosyal hizmet kategorisinde yer alan "grup çalışması" konulu yayınlar sistematik biçimde incelenmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda, "Ortak Kavram Analizi" ve "Bilimsel Haritalama" yöntemleri kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Web of Science (WoS) veri tabanında yer alan ve sosyal hizmet alanında grup çalışması konusuna odaklanan yayınlar oluşturmaktadır (N = 7357). Bu yayınlar, konu alanı sınırlaması ve anahtar kelime kombinasyonlarıyla erişilen literatür bütünü ifade etmektedir. Araştırmanın örneklemini belirlemek amacıyla, amaçlı örnekleme türlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, belirli niteliklere sahip bilgi kaynaklarının seçilmesini sağlayarak, çalışmanın amacına uygun verilerin derinlemesine incelenmesine olanak tanımaktadır (Seggie ve Bayyurt, 2017; Bal, 2021). Bu doğrultuda, araştırmanın örneklemini; yayın tarihi (2000-2024), yayın türü (makale) ve endeks kapsamı (SSCI – *Social Sciences Citation Index*) olmak üzere üç temel ölçüte göre sınırlandırılmıştır. Belirlenen bu ölçütlere uyan ve SSCI kapsamında taranan makaleler çalışmaya dâhil edilmiştir (N = 4358). Böylece, alanda en fazla akademik etki yaratan ve hakemli değerlendirme sürecinden geçen bilimsel yayınların analiz edilmesi hedeflenmiştir. Bu sınırlandırma ile literatürdeki nitelikli ve atıf potansiyeli yüksek yayınlara odaklanılarak, sosyal hizmet disipliniinde grup çalışmasına ilişkin akademik üretimin bilimsel eğilimleri daha isabetli şekilde haritalanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın verileri, Haziran 2025 tarihinde Web of Science (WoS) aracılığıyla toplanmıştır. WoS veri tabanı, yüksek düzeyde indeksleme kalitesi, güvenilirliği, kapsamlı bibliyografik alanları ve bibliyometrik analiz yazılımlarıyla doğrudan entegrasyon sağlaması nedeniyle tercih edilmiştir. Özellikle VOSviewer gibi analiz araçlarıyla uyumlu veri formatları sunması, bu tercihi destekleyen temel gerekçelerden biridir. WoS veri tabanına erişim, bireysel kullanıcılar için sınırlı olduğundan, Cumhurbaşkanlığı Millet Kütüphanesi üzerinden sağlanan akademik veri tabanı hizmeti aracılığıyla sağlanmış ve tam yetkili tarama işlemi gerçekleştirilmiştir. Arama işlemi kapsamında öncelikle literatür taranmış ve araştırma amacına en uygun anahtar kavram tespit edilmiştir ("*Group Work*"). Söz konusu kavram, yayınların başlık, özet (*abstract*) ve anahtar kelime (*keywords*) alanlarında taranmıştır. Arama sonucunda elde edilen veriler, WoS platformundaki gelişmiş filtreleme seçenekleriyle daraltılmıştır. Bu bağlamda:

- "*Web of Science-Social Work*" kategorisi kullanılarak sadece sosyal hizmet alanındaki sonuçlar,
- "*Document Types*" filtresi kullanılarak yalnızca hakemli makaleler (*articles*),
- "*Web of Science Index*" filtresiyle ise yalnızca SSCI (*Social Sciences Citation Index*) kapsamındaki yayınlar,
- Son olarak "*Publication Years*" filtresi kullanılarak 2000–2024 yılları arasında yayımlanmış çalışmalar elde edilerek analize dahil edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında kitap bölümleri, konferans bildirimleri, kısa özetler, editöryal yazılar kapsam dışı bırakılmıştır. Tarama sürecinin tamamlanmasının ardından elde edilen yayınlar araştırmacılar tarafından sistematik biçimde incelenmiş; yinelenen (mükerrer) kayda ya da bibliyometrik analiz için gerekli bilgileri içermeyen eksik veri girişine sahip herhangi bir makaleye rastlanmamıştır. Filtreleme işlemi ve gerçekleştirilen kontrol sonucunda yayınlara (N= 4.358) ilişkin bibliyografik bilgiler, "*Export – Tab Delimited File*" seçeneği ile dışa aktarılmıştır. Aktarılan veri kümesinde her bir yayına ait başlık, yazar(lar), dergi adı, yayın yılı, anahtar kelimeler, özet ve atıf sayısı gibi alanlar yer almaktadır. Veri aktarımı sonrasında, analiz sürecine geçilmeden önce veri temizliği işlemleri uygulanmış; yinelenen kayıtlar ayıklanmış ve eksik veri içeren girdiler elenerek nihai analiz seti oluşturulmuştur.

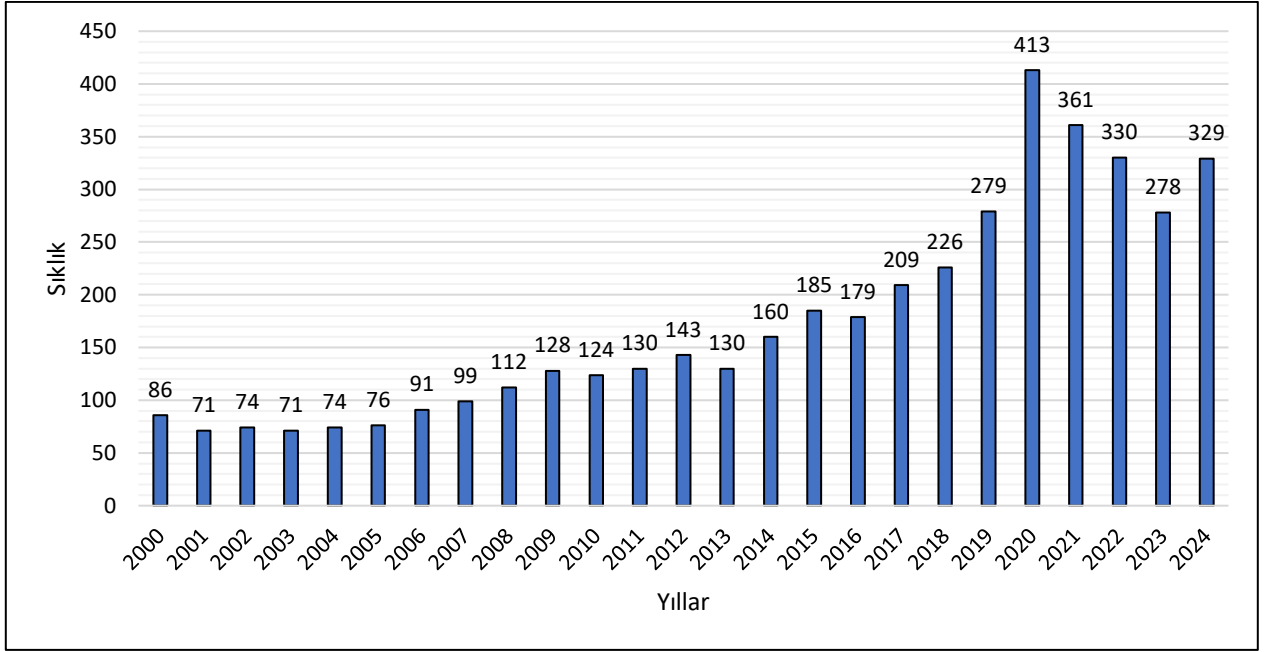
Veri Analizi

Araştırmada elde edilen veriler VOSviewer (version 1.6.19) yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Bibliyometrik analiz sürecinde özellikle kavram odaklı iş birliklerini ve tematik kümelenmeleri görselleştirmeye imkân tanıyan bu yazılım, sosyal bilimlerde literatür haritalaması amacıyla sıklıkla tercih

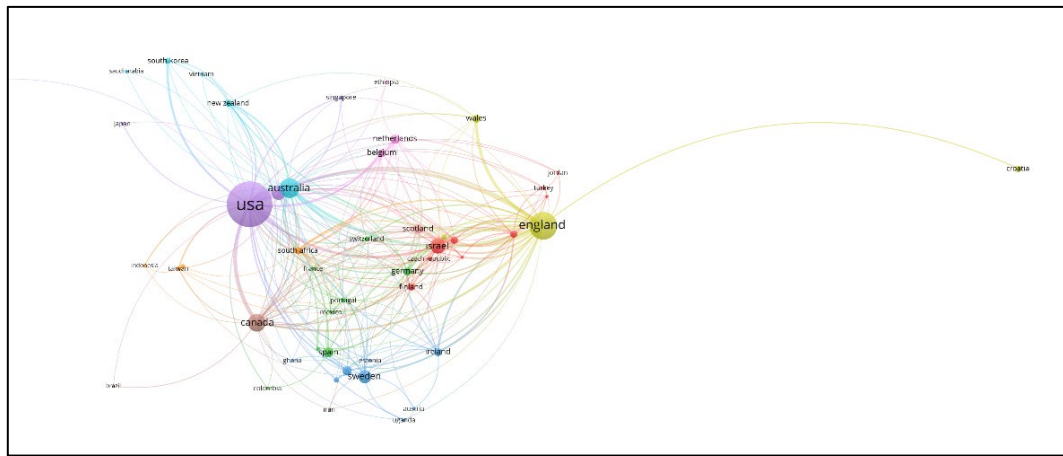
edilmektedir (Boduroğlu, 2024; Aynacı, 2024; Dölek, Daniş ve Kutlu, 2024). Analiz süreci kapsamında, VOSviewer arayüzü üzerinden “*Create a Map Based on Bibliographic Data*” seçeneği seçilmiş; ardından “*Read Data from Bibliographic Database Files*” komutu ile WoS veri tabanından dışa aktarılan 4.358 makaleye ait bibliyografik veri dosyası yazılıma yüklenmiştir. Bu araştırmada “birlikte geçme (*Co-occurrence*)” analizi yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntemle, yayınlarda kullanılan anahtar kelimeler arasındaki kavramsal yakınlıklar ve yoğunluklar değerlendirilmiş, kavramlar arası bağların gücü analiz edilmiştir. Kavramsal harita oluşturulurken, görselleştirmenin anlamlı ve odaklanmış olmasını sağlamak amacıyla, yazılımın en az beş tekrar ve bağlantı içeren anahtar kelimeleri listelemesi yönünde bir filtreleme yapılmıştır. Aynı zamanda analiz kapsamında program tarafından belirlenen anahtar kelimeler listesi, anlam bütünlüğü ve olası tekrarlar açısından araştırmacılar tarafından incelenmiş; bu doğrultuda herhangi bir kavramsal tutarsızlık ya da yinelenen kullanım sorunu tespit edilmemiştir. Böylece yalnızca literatürde belirgin biçimde öne çıkan kavramlar analiz ağına dâhil edilmiştir. Oluşturulan bibliyometrik ağlar üzerinden kavram kümelenmeleri (*clusters*), bağlantı yoğunlukları (*link strengths*) ve düğümler arası mesafeler yorumlanarak sosyal hizmet alanında grup çalışması konusunun yapısal bileşenleri ortaya konmuştur. Analiz süreci, alandaki kavramsal çeşitliliği, terminolojik yakınlıkları ve literatürün tematik yoğunlaşma bölgelerini görselleştirerek nitelikli bir alan haritalaması sunmuştur.

BULGULAR

Yapılan analizler sonucunda çalışmaya dâhil edilen makalelerin yıl, üniversite, fakülte ve ülke temelli dağılımları ile yazar profilleri ve finansman kaynaklarına ilişkin kapsamlı bulgular elde edilmiştir. Buna ek olarak, araştırmaların yoğunlaştığı temalar, bu çalışmalarda kullanılan anahtar kavramlar ile bu kavramların birbirleriyle olan ilişkileri ve tarihsel dağılımları hakkında da kapsamlı bilgiler sunulmuştur.

Grafik 1. Yayınların Yıl Bazlı Dağılımı

Grafik 1’de, tarama sonucunda elde edilen yayınların yıllara göre dağılımı sunulmaktadır. Grafik incelendiğinde, 2000–2006 yılları arasında görece durağan bir seyir izlendiği ve bu dönemde yıllık yayın sayılarının 70 ile 90 arasında değiştiği görülmektedir. 2007 yılından itibaren ise yayın sayısında artış eğilimi başlamış; özellikle 2010 sonrasında dikkat çekici bir yükseliş gözlenmiştir. Grafik, 2020 yılında 413 yayına ulaşılmasıyla birlikte yirmi yıllık periyodun en yüksek düzeyine erişildiğini ortaya koymaktadır. Öte yandan, 2020 sonrasındaki yıllarda yayın sayısında hafif bir düşüş eğilimi olduğu dikkat çekmektedir.

Şekil 1. Sosyal Hizmette Grup Çalışması Konulu Makalelerin Ülkelere Göre Dağılımı

Şekil 1’de, sosyal hizmette grup çalışması konulu makalelerin ülkelere göre dağılımı sunulmakta ve ülkeler arasındaki ilişkiler haritalandırılmaktadır. Bu görsel, tarama sonuçlarının coğrafi olarak hangi ülkelerde

yoğunlaştığını göstererek araştırmacılar için yönlendirici bir perspektif sağlamaktadır. Şekil incelendiğinde, bu alandaki yayınların büyük ölçüde Amerika Birleşik Devletleri (n=1690), İngiltere (n=699), Avustralya (n=379), Kanada (n=280), İsrail (n=203), Çin Halk Cumhuriyeti (n=194), İsveç (n=162), İskoçya (n=101), İspanya (n=95) ve Hollanda (n=90) gibi ülkelerde yoğunlaştığı görülmektedir.

Tablo 1. Sosyal Hizmette Grup Çalışması Konulu Makale Yazarlarının Kurumlarına Göre Dağılımı (İlk 10)

No	Üniversite-Fakülte (ENG)	Üniversite-Fakülte (TR)	Yayın Sayısı
1	University of Maryland, School of Social Work	Maryland Üniversitesi, Sosyal Hizmet Fakültesi	43
2	The University of Hong Kong, Department of Social Work and Social Administration	Hong Kong Üniversitesi, Sosyal Hizmet ve Sosyal İdare Bölümü	41
3	The University of Hong Kong, Faculty of Social Sciences	Hong Kong Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi	41
4	University of Michigan, School of Social Work	Michigan Üniversitesi, Sosyal Hizmet Fakültesi	38
5	University of Toronto, Factor Inwentash Faculty of Social Work	Toronto Üniversitesi, Factor-Inwentash Sosyal Hizmet Fakültesi	36
6	University of Haifa, Faculty of Social Welfare and Health Sciences	Hayfa Üniversitesi, Sosyal Refah ve Sağlık Bilimleri Fakültesi	34
7	University of Bristol, Faculty of Social Sciences and Law	Bristol Üniversitesi, Sosyal Bilimler ve Hukuk Fakültesi	32
8	Bar Ilan University, Faculty of Social Sciences	Bar-İlan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi	31
9	University of Haifa, School of Social Work	Hayfa Üniversitesi, Sosyal Hizmet Fakültesi	31
10	Monash University, Faculty of Medicine, Nursing and Health Sciences	Monash Üniversitesi, Tıp, Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Fakültesi	30

Tablo 1, sosyal hizmet alanında grup çalışması konulu makaleleri yayımlayan yazarların bağlı oldukları kurumlara göre dağılımını sunmakta ve bu alanda en sık yayın yapan ilk 10 kurumu göstermektedir. Tablo incelendiğinde, Maryland Üniversitesi Sosyal Hizmet Fakültesi (n=43), Hong Kong Üniversitesi Sosyal Hizmet ve Sosyal İdare Bölümü (n=41), Hong Kong Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi (n=41), Michigan Üniversitesi Sosyal Hizmet Fakültesi (n=38), Toronto Üniversitesi Factor-Inwentash Sosyal Hizmet Fakültesi (n=36), Hayfa Üniversitesi Sosyal Refah ve Sağlık Bilimleri Fakültesi (n=34), Bristol Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Hukuk Fakültesi (n=32), Bar-İlan Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi (n=31), Hayfa Üniversitesi Sosyal Hizmet Fakültesi (n=31) ve Monash Üniversitesi Tıp, Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin (n=30) öne çıktığı görülmektedir.

Tablo 2. Sosyal Hizmette Grup Çalışması Makalelerinde Yazar Dağılımı (İlk 10)

No	Yazar	Yayın Sayısı (n)
1	Manthorpe, Jill	21
2	Hodge, David R.	14
3	Numan, Hani	11
4	Humphreys, Cathy	10
5	Scourfield, Jonathan B	10
6	Roose, Rudi	10
7	Hermans, Koen	10
8	Stevens, Martin	9
9	Forrester, Donald	9
10	Fairtlough, Anna	9

Tablo 2’de, sosyal hizmette grup çalışması konusunda en sık yayın yapan araştırmacıların isimleri yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, bu alanda öne çıkan isimlerin sırasıyla Manthorpe, Jill (n=21), Hodge, David R. (n=14), Numan, Hani (n=11), Humphreys, Cathy (n=10), Scourfield, Jonathan B. (n=10), Roose, Rudi (n=10), Hermans, Koen (n=10), Stevens, Martin (n=9), Forrester, Donald (n=9) ve Fairtlough, Anna (n=9) olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Sosyal Hizmette Grup Çalışması Konulu Yayınların Finansman Kuruluşlarına Dağılımı (İlk 10)

No	Kuruluş (ENG)	Kuruluş (TR)	Finansa Edilen Yayın Sayısı
1	United States Department of Health Human Services	Amerika Birleşik Devletleri Sağlık ve İnsan Hizmetleri Bakanlığı	129
2	National Institutes of Health (NIH USA)	Amerikan Ulusal Sağlık Enstitüleri	114
3	UK Research Innovation (UKRI)	Birleşik Krallık Araştırma ve İnovasyon Kurumu	88
4	Economic Social Research Council (ESRC)	Ekonomik ve Sosyal Araştırma Konseyi- İngiltere	74
5	Social Sciences Humanities Research Council of Canada (SSHRC)	Kanada Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma Konseyi	41
6	NIH National Institute of Mental Health (NIMH)	NIH Ulusal Ruh Sağlığı Enstitüsü	31
7	European Union (EU)	Avrupa Birliği (AB)	28
8	NIH National Institute on Drug Abuse Nida	NIH Ulusal Uyuşturucu Bağımlılığı Enstitüsü	26
9	NIH Eunice Kennedy Shriver National Institute of Child Health Human Development (NICHD)	NIH Eunice Kennedy Shriver Çocuk Sağlığı ve İnsan Gelişimi Ulusal Enstitüsü	25
10	Australian Research Council	Avustralya Araştırma Konseyi	23

Tablo 3’te, sosyal hizmet alanında grup çalışması konulu makalelerin finansman kuruluşlarına göre dağılımı gösterilmektedir. Tarama sonuçları incelendiğinde, söz konusu yayınların büyük ölçüde Amerika Birleşik Devletleri Sağlık ve İnsan Hizmetleri Bakanlığı (n=129), Amerikan Ulusal Sağlık Enstitüleri (n=114), Birleşik

Krallık Araştırma ve İnovasyon Kurumu (n=88), İngiltere Ekonomik ve Sosyal Araştırma Konseyi (n=74), Kanada Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Konseyi (n=41), NIH Ulusal Ruh Sağlığı Enstitüsü (n=31), Avrupa Birliği (n=28), NIH Ulusal Uyuşturucu Bağımlılığı Enstitüsü (n=26), NIH Eunice Kennedy Shriver Çocuk Sağlığı ve İnsan Gelişimi Ulusal Enstitüsü (n=25) ve Avustralya Araştırma Konseyi (n=23) tarafından finanse edildiği anlaşılmaktadır. Bu durum, sosyal hizmet alanındaki grup çalışması temalı araştırmaların çoğunlukla kamu kaynaklı ve çok uluslu araştırma fonlarıyla desteklendiğini göstermektedir.

Tablo 4. Sosyal Hizmet Alanında Grup Çalışması Konulu Makalelerin Yayıncı Kuruluş Dağılımı (İlk 10)

No	Yayıncı Kuruluş	Yayın Sayısı (n)
1	Taylor & Francis	890
2	Wiley	832
3	Sage	768
4	Oxford Univ Press	649
5	Elsevier	499
6	Springer Nature	137
7	Cambridge Univ Press	106
8	Wiley-Hindawi	70
9	Univ Zagreb Fac Law Dept Social Work	64
10	Univ Chicago Press	58

Tablo 4'te, sosyal hizmette grup çalışması konulu makalelerin yayımlandığı kuruluşlar listelenmektedir. Tablo incelendiğinde, söz konusu alandaki yayınların büyük ölçüde Taylor & Francis (n=933), Wiley (n=877), Sage (n=844), Oxford University Press (n=695), Elsevier (n=525), Springer Nature (n=137), Cambridge University Press (n=106), Wiley-Hindawi (n=70), Zagreb Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü (n=64) ve Chicago University Press (n=58) tarafından yayımlandığı görülmektedir.

Üçüncü kategori, afetler, sağlık hizmetleri, göç ve mesleki pratiklerle ilgili kavramları kapsamaktadır. Bu kategoride yer alan 44 kavram arasında COVID-19 pandemisi, tükenmişlik (*burnout*), tıbbi sosyal hizmet (*hospital social work*), yakın partner şiddeti (*intimate partner violence*), göç (*migration*), dayanıklılık (*resilience*), süpervizyon ve iyi oluş (*well-being*) yer almaktadır.

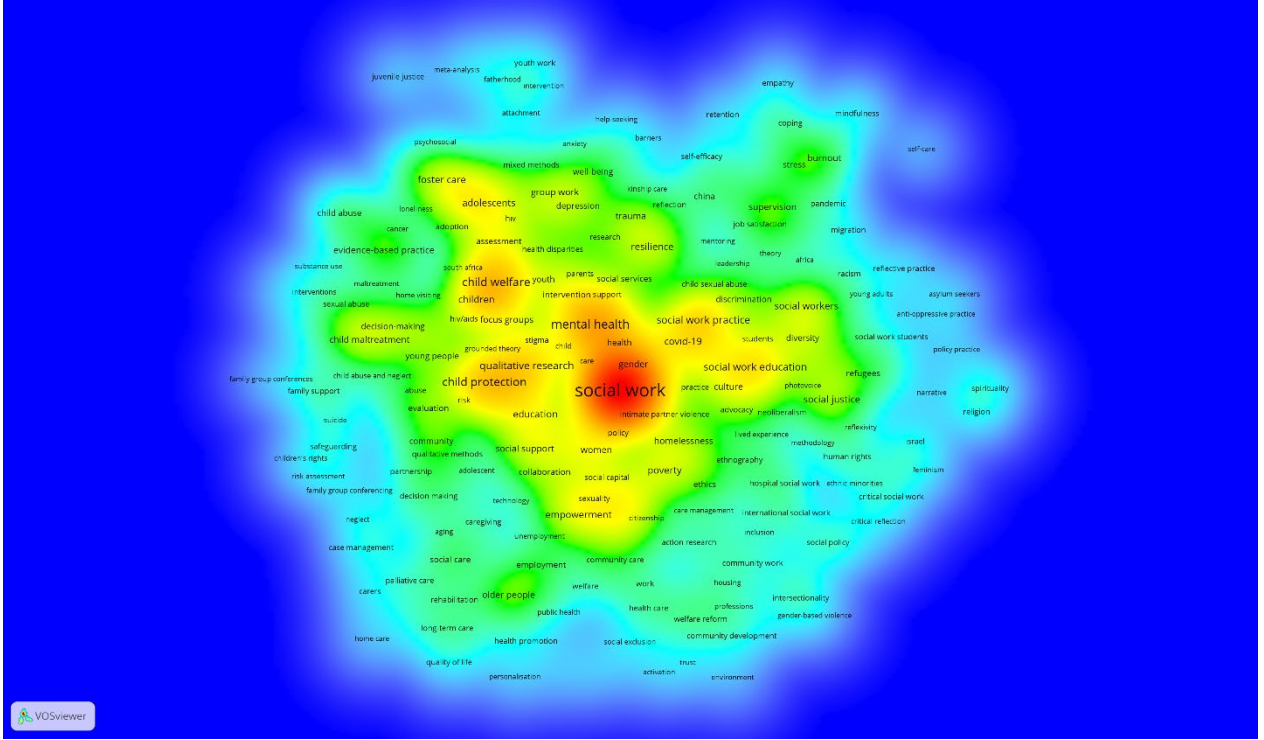
Dördüncü kategori, eleştirel sosyal hizmet, sosyal değişim ve katılımcı araştırma temaları çerçevesinde yapılandırılmıştır. Bu kategoride yer alan 41 kavram arasında eylem araştırması (*action research*), güçlendirme (*empowerment*), feminizm, evsizlik (*homelessness*), sosyal içerme (*social inclusion*), sosyal değişim (*social change*), düşünümsellik (*reflexivity*), foto-ses (*photovoice*) ve güven (*trust*) bulunmaktadır.

Beşinci kategori, klinik sosyal hizmet, ruh sağlığı ve müdahale temelli araştırmalarda öne çıkan kavramları içermektedir. Bu kategoride yer alan 39 anahtar kavram arasında klinik sosyal hizmet (*clinical social work*), grup çalışması (*group work*), HIV/AIDS, depresyon (*depression*), meta-analiz, psikososyal (*psychosocial*), okul sosyal hizmeti (*school social work*) ve damgalanma (*stigma*) yer almaktadır.

Altıncı kategori, sosyal adalet, toplumsal eşitsizlikler ve sosyal politika odaklı kavramlardan oluşmaktadır. Bu kategoride yer alan 26 kavram arasında savunuculuk (*advocacy*), toplumsal cinsiyete dayalı şiddet (*gender-based violence*), sosyal adalet (*social justice*), yoksulluk (*poverty*), göçmenler (*immigrants*), işsizlik (*unemployment*), kesişimsellik (*intersectionality*) ve refah reformu (*welfare reform*) öne çıkmaktadır.

Yedinci ve son kategori, kültürel çeşitlilik, dışlanma, insan hakları ve kimlik temaları çerçevesinde oluşmuştur. Bu grupta yer alan 22 kavram arasında olumsuz çocukluk deneyimleri (*adverse childhood experiences*), sığınmacılar (*asylum seekers*), çeşitlilik (*diversity*), etnik azınlıklar (*ethnic minorities*), toplumsal cinsiyet (*gender*), insan hakları (*human rights*), ırkçılık (*racism*), mülteciler (*refugees*), maneviyat (*spirituality*) ve şiddet (*violence*) yer almaktadır.

Şekil 4. Kavram Yoğunluk Haritası

Şekil 4 incelendiğinde, sosyal hizmet ve grup çalışması odaklı makalelerin genellikle ruh sağlığı (*mental health*), anksiyete (*anxiety*), çocuklar (*children*), depresyon (*depression*), yaşam kalitesi (*quality of life*), nitel çalışmalar (*qualitative*), psikoterapi (*psychotherapy*), bağlanma (*attachment*), iş- uğraş terapisi (*occupational therapy*), erken müdahale (*early intervention*) ve iş birliği (*collaboration*) konuları etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Bununla birlikte, şizofreni (*schizophrenia*), HIV, rehabilitasyon (*rehabilitation*), genç yetişkinler (*young adult*), değerlendirme (*evaluation*), uzaktan sağlık hizmeti (*tele health*), stres, güçlendirme (*empowerment*), kadınlar (*women*), ölçüm (*measurement*), parkinson hastalığı (*parkinson's disease*), bilişsel davranışçı terapi (*cognitive behavioral therapy*) ve müzik terapisi (*music therapy*) gibi konuların da araştırmalarda giderek daha fazla yer bulmaya başladığı dikkat çekmektedir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada, sosyal hizmet kategorisinde yer alan grup çalışması konulu araştırmalar bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiştir. Söz konusu incelemeye 2000-2024 yılları arasında SSCI indekste yayınlanan makaleler dahil edilmiştir. Analizler sonucunda, çalışmaya dâhil edilen makalelerin yıl, üniversite, fakülte ve ülke temelli dağılımları, anahtar kavramları ile yazar profilleri ve finansman kaynaklarına ilişkin kapsamlı bulgular elde edilmiştir.

Araştırma bulgularına göre, sosyal hizmet alanında grup çalışmasına odaklanan yayın sayısının 2020 yılına kadar düzenli bir artış gösterdiği, en fazla yayının ise yine 2020 yılında üretildiği gözlemlenmiştir. Ancak bu tarihten sonra yayın sayılarında belirgin bir düşüş yaşandığı dikkat çekmektedir. Bu eğilimin, 2020 yılında başlayan COVID-19 pandemisinin küresel düzeydeki etkileriyle ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Pandemi süreci, hem akademik gündemleri hem de araştırma pratiklerini önemli ölçüde dönüştürmüş; özellikle sosyal etkileşim, psikososyal destek ve toplumsal dayanışma gibi konulara odaklanan sosyal hizmet disiplini içinde pandemi etkilerine yönelik çalışmalar ön plana çıkmıştır (Sohrabi vd., 2021; Riccaboni ve Verginer, 2022). Nitekim Çağlayan, Eren ve Özkan'ın (2022) belirttiği üzere, COVID-19 salgını, sosyal bilimlerdeki araştırma yönelimlerini tematik olarak yeniden şekillendirmiştir. Bu bağlamda, grup çalışması gibi yüz yüze etkileşim ve grup dinamiklerine dayalı yöntemler yerine bireysel ve dijital müdahale biçimlerine ağırlık verilmiş olması, ilgili yayın sayısındaki azalmanın olası nedenlerinden biri olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, söz konusu eğilim yalnızca pandemi koşullarının teknik bir sonucu olarak değil; araştırma önceliklerinin ve fon mekanizmalarının kriz dönemlerinde nasıl yeniden yapıldığını gösteren yapısal bir dönüşüm olarak da okunabilir (Shueb vd., 2022). Kriz zamanlarında hızlı, ölçülebilir ve birey temelli müdahalelere yönelim artarken, grup temelli ve kolektif etkileşime dayalı uygulamaların görece geri planda kalması, bilimsel üretimin toplumsal bağlamdan ve politika gündemlerinden bağımsız olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla yayın eğilimlerindeki değişim, yalnızca tematik değil, aynı zamanda epistemolojik bir yön kaymasına da işaret edebilir.

Sosyal hizmette grup çalışması temalı yayınların özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere gibi ülkelerde yoğunlaştığı, kurumsal düzeyde ise Maryland Üniversitesi ve Hong Kong Üniversitesi gibi üniversitelerin öne çıktığı belirlenmiştir. Amerika Birleşik Devletleri, sosyal hizmet disiplininin tarihsel gelişimi açısından öncü adımların atıldığı ve günümüzde de bu disiplinin kurumsal olarak yerleştiği başlıca ülkelerden biri olarak dikkat çekmektedir (Cantekin, 2019; Kindler ve Ostrander, 2022; Sousa-Meixell, Kim ve Silmere, 2022). İngiltere de sosyal politika ve refah devleti yaklaşımları çerçevesinde sosyal hizmet uygulamalarının geliştiği önemli merkezlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Bu bulgu, küresel akademik bilgi

üretiminde Anglo-Sakson literatürün belirleyici konumunu da görünür kılmaktadır. WOS gibi uluslararası indekslerin büyük ölçüde İngilizce yayın yapan ülkeler lehine bir görünürlük alanı oluşturduğu bilinmektedir (Paasi, 2015). Bu durum yalnızca niceliksel bir yoğunlaşmayı değil; hangi kuramsal çerçevelerin ve müdahale modellerinin normatif referans noktası hâline geldiğini belirleyen epistemolojik bir güç ilişkisini de yansıtmaktadır (Beigel, 2014). Dolayısıyla grup çalışmasına ilişkin bilgi üretiminin belirli coğrafi merkezlerde yoğunlaşması, yerel ve kültürel olarak farklı müdahale deneyimlerinin küresel literatürde daha sınırlı temsiline yol açabilmektedir.

Çalışma kapsamında yapılan analizlerde dikkat çeken bir diğer ülke Çin Halk Cumhuriyeti'dir. Çin Halk Cumhuriyeti'nde devlet politikaları doğrultusunda akademisyenlerin uluslararası indeksli yayınlar üretmeleri teşvik edilmekte ve bu durum ülkedeki bilimsel yayın üretiminin niceliksel olarak artmasına katkı sağlamaktadır (Zhang ve Sivertsen, 2023; Liang vd., 2022). Hem ABD ve İngiltere gibi sosyal hizmetin kurumsallaştığı ülkelerdeki geleneksel yayın üretimi, hem de Çin Halk Cumhuriyeti gibi yükselen yayın merkezlerinde izlenen teşvik politikaları, bu ülkelerin sosyal hizmet alanındaki bilimsel görünürlüklerini artırmakta ve onları uluslararası literatürde belirgin biçimde ön plana çıkarmaktadır. Bu noktada finansman ve teşvik politikalarının yalnızca üretim miktarını değil; aynı zamanda araştırma yönelimlerini de etkilediği göz ardı edilmemelidir. Özellikle kurumların ölçülebilir çıktılara, kanıta dayalı uygulamalara ve sağlık odaklı müdahalelere öncelik veren stratejik yaklaşımları, grup temelli çalışmaların belirli tematik alanlarda yoğunlaşmasına katkı sağlamış olabilir.

Bulgular, grup çalışması temalı sosyal hizmet araştırmalarının büyük ölçüde Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere gibi Anglo-Sakson akademik geleneğin baskın olduğu ülkelerde yoğunlaştığını göstermektedir. Buna karşılık, Türkiye bağlamında bu alandaki akademik üretimin sınırlı düzeyde kaldığı görülmektedir. Türkiye'de grup çalışması, sosyal hizmet lisans eğitiminde temel uygulama yöntemlerinden biri olarak yer alsa da, ilgili dizinde (SSCI) bu yönetime odaklanan özgün araştırmaların sayısı sınırlıdır. Grup temelli müdahale yaklaşımlarının çocuk koruma, ruh sağlığı, göç, toplumsal cinsiyet, kronik hastalıklar ve bağımlılıkla mücadele gibi birçok alanda yaygın biçimde kullanıldığı Türkiye'de, uygulamalardan elde edilen deneyimlerin bilimsel bilgiye dönüştürülmesi büyük önem taşımaktadır (Doğan ve Öztürk, 2020; Er vd., 2018; Erzeybek, 2019; İçağasıoğlu Çoban ve Bulut, 2016). Ancak bu sınırlı görünürlüğün, yalnızca akademik ilgi eksikliği ile açıklanamayacağı düşünülmektedir. Türkiye'de sosyal hizmet uygulamalarının yoğun vaka yükü, saha temelli müdahalelerin sistematik biçimde raporlanmasına ayrılacak zamanın sınırlı olması, araştırma fonlarına erişimde yaşanan eşitsizlikler, uluslararası yayın dili olarak İngilizcenin baskınlığı ve akademik yükselme kriterlerinin yayın baskısını artırırken uygulama temelli yazım kültürünü yeterince desteklememesi gibi yapısal faktörler üretim kapasitesini doğrudan etkileyebilmektedir (Kılıç ve Tekin,

2021; Akbaş vd., 2025; Kara ve Kutlu, 2025). Ayrıca birçok grup müdahalesinin araştırma tasarımına dönüştürülmemesi, saha bilgisinin kuramsallaştırılmasını güçleştirmektedir. Bu bağlamda, Türkiye’de yürütülen grup çalışması uygulamalarında yerel bağlamı dikkate alan modellerin geliştirilmesi ve uluslararası literatüre katkı sağlayacak yayınların teşvik edilmesi gerekmektedir. Böylece Türkiye’deki sosyal hizmet disiplini, küresel bilimsel görünürlük açısından daha güçlü bir konuma taşınabilecektir.

Sosyal hizmet kategorisinde yer alan grup çalışması temalı araştırmaların ağırlıklı olarak United States Department of Health and Human Services (HHS) ve National Institutes of Health (NIH) tarafından finanse edildiği belirlenmiştir. HHS, tüm Amerikalıların sağlık ve refah düzeyini yükseltmeyi amaçlayan, bu doğrultuda etkili sağlık ve sosyal hizmetlerin geliştirilmesini destekleyen köklü bir kamu kuruluşudur (U.S. Department of Health and Human Services, 2025). NIH ise canlı sistemlerin işleyişi ve davranışlarına ilişkin temel bilimsel bilgilerin üretilmesi ve bu bilgilerin toplum sağlığını geliştirme amacıyla kullanılması yönünde faaliyet yürüten önde gelen bir bilim kuruluşudur (National Institutes of Health, 2025). Her iki kurum da birey ve toplum sağlığını merkeze alan araştırma politikaları benimsemekte; sosyal hizmetin psiko-sosyal müdahaleler, koruyucu hizmetler ve toplumsal eşitsizliklerle mücadele gibi alanlarını destekleyen çok disiplinli projelere öncelik vermektedir. Bu çerçevede, özellikle grup temelli uygulamaların bireylerin dayanıklılığını artırma ve sosyal destek ağlarını güçlendirme potansiyeli, ilgili kuruluşların finansman tercihlerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, HHS ve NIH gibi kurumların sosyal hizmete yönelik stratejik yatırım eğilimleri, alandaki grup çalışması temalı yayınların artmasına doğrudan katkı sağlamaktadır.

Sosyal hizmet alanında gerçekleştirilen grup çalışması temalı makalelerin ağırlıklı olarak Taylor & Francis, Wiley ve SAGE gibi önde gelen akademik yayıncılar tarafından yayımlandığını göstermektedir. Bu eğilimin, söz konusu yayıncıların hem SSCI kapsamındaki çok sayıda dergiyi bünyelerinde barındırmaları hem de disiplinler arası çalışmalara açık bir yayın politikası benimsemeleri ile doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir. Nitekim Taylor & Francis yayın grubu 2600’den fazla, Wiley 2000’den fazla ve SAGE ise 1361 dergiyi bünyesinde bulundurmaktadır (Taylor & Francis, 2025; Wiley, 2025; SAGEJournal, 2025). Bu geniş yayın ağı, sosyal hizmet disiplini üretilen araştırmaların uluslararası görünürlük kazanmasını kolaylaştırmakta ve yazarların bu yayıncılara yönelme olasılığını artırmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu kuruluşların yayıncılık hacmi ve kapsayıcılığı, grup çalışması temalı makalelerin bu mecralarda yoğunlaşmasında belirleyici bir etken olarak öne çıkmaktadır. Bununla beraber, bu yoğunlaşma, küresel akademik yayıncılık sisteminin belirli yayınevleri etrafında merkezileştiğini ve bilgi üretiminin giderek daha rekabetçi ve ticarileşmiş bir yapıya büründüğünü de düşündürmektedir (Larivière,Haustein ve Mongeon, 2015; Mongeon ve Paul-Hus,

2016). Yayın erişim politikaları, etki faktörü odaklı değerlendirme sistemleri ve yayın ücretleri gibi unsurlar, hangi araştırmaların küresel dolaşıma gireceğini etkileyebilmektedir (Guédon, 2017). Dolayısıyla grup çalışmasına ilişkin literatürün dağılımı, yalnızca akademik tercihlerle değil; aynı zamanda küresel yayıncılık ekonomisinin dinamikleriyle de ilişkili düşünülebilir.

Sosyal hizmet kategorisinde yer alan grup çalışması temalı araştırmalarda en sık kullanılan kavramların ruh sağlığı, çocuk koruma ve çocuk refahı olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, alandaki grup çalışması uygulamalarının sıklıkla çocuklara ve psiko-sosyal desteğe ihtiyaç duyan bireylere yönelik yürütüldüğünü göstermektedir. Sosyal hizmetin tarihsel gelişimi incelendiğinde, grup temelli müdahalelerin özellikle çocuklar ve ruh sağlığı alanında yoğunlaştığı; günümüzde de bu yönelimin hem uygulamalarda hem de akademik araştırmalarda sürdüğü görülmektedir. Çocuklar, gelişimsel özellikleri gereği sosyal etkileşime açık, akran desteğine duyarlı ve grup ortamlarından yüksek düzeyde fayda sağlayabilen bir hedef grubu oluşturmaktadır (Çolak, 2020; Çadircioğlu, 2023). Bu nedenle grup çalışmaları, çocukların sosyal becerilerini geliştirme, aidiyet hissi kazandırma ve duygusal ifadelerini güçlendirme açısından etkili bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Benzer şekilde, ruh sağlığı alanında yürütülen grup temelli müdahaleler; paylaşım, karşılıklı destek ve kolektif başa çıkma stratejilerini teşvik ederek bireylerin psikolojik iyilik hallerini desteklemektedir (Nişancı, 2019; Okcu ve Demir, 2024). Bu bulgular, grup çalışmasının yalnızca teknik bir yöntem değil; aynı zamanda sosyal hizmetin etik ve insani boyutlarını yansıtan güçlü bir müdahale biçimi olduğunu ortaya koymaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, sosyal hizmet disiplinde grup çalışmasına odaklanan uluslararası akademik yayınların genel görünümünü bibliyometrik analiz yöntemiyle ortaya koymayı amaçlamıştır. 2000–2024 yılları arasında SSCI kapsamındaki yayınlar temel alınarak gerçekleştirilen analizler sonucunda, grup çalışması temalı araştırmaların özellikle Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve Çin Halk Cumhuriyeti gibi ülkelerde yoğunlaştığı, finansman desteği açısından HHS ve NIH gibi kurumların öne çıktığı, yayınların büyük ölçüde Taylor & Francis, Wiley ve SAGE gibi yayıncılar tarafından yayımlandığı saptanmıştır. Ayrıca, ruh sağlığı ve çocuk koruma gibi temaların anahtar kavramlar arasında öne çıktığı belirlenmiştir. Bu bulgular, grup çalışmasının bireylerin psikososyal ihtiyaçlarına duyarlı, çok yönlü ve yaygın kullanılan bir sosyal hizmet müdahale yöntemi olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Ancak Türkiye özelinde değerlendirildiğinde, bu alandaki akademik üretimin hâlâ sınırlı olduğu, grup temelli müdahale uygulamalarının sahada önemli bir yer tutmasına rağmen yeterince belgelenmediği dikkat çekmektedir. Bu durum, Türkiye’deki uygulamaların literatüre aktarılması ve uluslararası düzeyde görünürlük kazanması

açısından önemli bir eksikliktir. Bu doğrultuda, gelecekte yapılacak çalışmalarda aşağıdaki öneriler dikkate alınabilir:

- Türkiye’de grup çalışması uygulamalarının nitelikli araştırmalarla uluslararası literatürde yayınlanması ve disiplinler arası işbirliğiyle kuramsal olarak derinleştirilmesi teşvik edilmelidir.
- Ulusal ve uluslararası yayın mecralarında grup çalışması temalı araştırmaların desteklenmesi, Türkiye’nin bilimsel görünürlüğüne katkı sağlayacaktır.
- Sosyal hizmet eğitimi kapsamında grup çalışmasına ilişkin teori-pratik entegrasyonunu güçlendirecek içerikler geliştirilmelidir.

Sonuç olarak, grup çalışması yalnızca sosyal hizmetin uygulama düzeyinde değil, aynı zamanda akademik bilgi üretimi açısından da stratejik öneme sahip bir alandır. Bu alandaki araştırmaların artırılması, sosyal hizmetin birey, grup ve toplum düzeyindeki müdahalelerinin güçlendirilmesine katkı sunacaktır.

ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN ETİK BİLGİLER

Araştırmada etik ilkelere uygun biçimde hareket edilmiştir. Bu çalışma kapsamında etik kurul onayı gerektiren bir insan katılımlı veri toplama süreci yürütülmemiştir. Çalışmada yalnızca açık erişimli bilimsel yayınlardan elde edilen bibliyometrik veriler analiz edilmiştir.

ARAŞTIRMACININ KATKI ORANI

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

ÇATIŞMA BEYANI

Herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKLAR

- Akbaş, E., İpek, E., Kayabaşı, E., & Erükçü Akbaş, G. (2025). Scientific evolution of social work academic production in Türkiye. A Bibliometric analysis of the articles published in Web of Science Database between 1981 and 2024. *Journal of Social Work*, 14680173251383314.
- Alataş, F. M., & Pak Güre, M. D. (2025). Türkiye’de Gruplarla Sosyal Hizmet Müdahalelerine İlişkin Deneysel Araştırmalar: Sistemik Derleme. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 10(2), 273-296.
- Aynacı, C. (2024). Sosyal Hizmet Alanında “Evsiz” Kavramını İçeren Araştırmaların VOSviewer ile Bibliyometrik Analizi. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 44(2), 935-967. <https://doi.org/10.26650/SJ.2024.44.2.0663>
- Bahattab, M., & AlHadi, A. N. (2021). Acceptance and commitment group therapy among Saudi Muslim females with mental health disorders. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 19, 86-91. <https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2021.01.005>
- Bal, H. (2021). *Nitel Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. Ankara: Sentez Yayıncılık.
- Barut Bektaş, B. (2025). Grup müdahalesinin tarihçesi. F. Er & Y. Kara (Ed.), *Vaka örnekleri ile sosyal hizmette grup müdahalesi* (ss. 3–26). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Beigel, F. (2014). Publishing from the periphery: Structural heterogeneity and segmented circuits. The evaluation of scientific publications for tenure in Argentina’s CONICET. *Current sociology*, 62(5), 743-765. <https://doi.org/10.1177/0011392114533977>
- Blom, B., & Morén, S. (2010). Explaining social work practice—the CAIMeR theory. *Journal of Social Work*, 10(1), 98-119.
- Boduroğlu, G. (2024). Sosyal Hizmet Alanında Madde Bağımlılığı Konusuyla İlgili Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Tıbbi Sosyal Hizmet Dergisi*, 12(24), 109-123. <https://doi.org/10.46218/tshd.1541387>
- Cantekin, Ö. F. (2019). Amerika Birleşik Devletleri’nde Sosyal Hizmet Uygulamaları. *Akademik Hassasiyetler*, 6(12), 291-308.
- Castro, C., Labra, O., Grenier, S., & Dunoyer, A. (2024). Group social intervention by social workers: Challenges and issues. *Social Work with Groups*, 47(3), 219-233.
- Crawford, K., Price, B., & Price, M. (2014). *Groupwork practice for social workers*. London: SAGE.
- Çadırcıoğlu, D. Ç. (2023). Suça sürüklenen çocuklarla bilişsel davranışçı öfke kontrolü: bir grup çalışması. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, 6(11), 7-18. <https://doi.org/10.56955/bpd.773201>

- Çağlayan, A., Eren, E., & Özkan, E. T. (2022). COVID-19 Pandemisinin sağlık alanındaki eğitim, araştırma ve bilimsel yayına etkisi. *Sağlık ve Toplum*, 32(2), 38-48.
- Çoban, R. (2017). Sosyal adalet, eşitlik ve sosyal hizmet. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(4), 252-260.
- Çolak, B. (2020). Çocukluk Çağı Cinsel İstismarına Maruz Kalan Bireylerle Varoluşçu Sosyal Grup Çalışması. *Istanbul Gelisim University Journal of Health Sciences*, (12), 415-432. <https://doi.org/10.38079/igusabder.776801>
- Demir, Y., Çiftçi, G. E., ve Tüfekçi, İ. (2023). Kadına yönelik ekonomik istismara ilişkin bibliyometrik bir analiz. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi* 13(1), 552- 572. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1229590>
- Doğan, B. K., & Öztürk, A. B. (2020). Kronik Böbrek Yetmezliği Olan Hastalar ile Sosyal Destek Algısını Geliştirmeye Yönelik Grup Çalışması. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 28-36.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of business research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.ibusres.2021.04.070>
- Dölek, E. A., Danış, M. Z., & Kutlu, İ. (2024). Sosyal Hizmet Bağlamında Koruyucu Aile Sistemine İlişkin Bibliyometrik Bir Analiz. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 24(65), 795-818.
- Duyan, V. (2003). Sosyal hizmetin işlev ve rolleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 14(2), 1-22.
- Duyan, V. (2010). *Sosyal hizmet: Temelleri, yaklaşımları, müdahale yöntemleri*. Ankara: Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Yayınları.
- Ege, A., & Tekindal, M. (2022). *Grup Çalışması Süreci: Öncesi, Sırası ve Sonrası. Sosyal Hizmet İçin Grup Çalışması*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Er, F., Yıldırım, Ş., Çınar, A., & Kısa, İ. (2018). Şehit Ailelerine Yönelik Yas Danışmanlığı Modeline Dayalı Grup Çalışması. *Journal of International Social Research*, 11(60), 1183-1196. <https://doi.org/10.17719/jisr.2018.2865>
- Erzeybek, B. (2019). Nitel Bir Çalışma: Sığınma Evindeki Kadınların Sorun Çözme Becerileri Üzerine Grup Çalışması. *Journal of International Social Research*, 12(65), 1012-1027. <https://doi.org/10.17719/jisr.2019.3512>
- Goldberg, E. M., & Warburton, R. W. (2021). *Ends and Means in Social Work: the development and outcome of a case review system for social workers*. London: Taylor & Francis. <https://doi.org/10.4324/9781003196440>

- Guédon, J. C. (2017). Open access: Toward the internet of the mind. *Budapest Open Access Initiative*, 15, 87-109. <https://doi.org/10.1515/9783110494068-010>
- Ife, J., Soldatić, K., & Briskman, L. (2022). *Human rights and social work*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781108903868>
- İçağasioğlu Çoban, A., & Bulut, I. (2016). Cinsel İstismara Uğramış Ergen Kızlarla Grup Odaklı Sosyal Hizmet Uygulaması. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(1), 80-94.
- Janis, R. A., Burlingame, G. M., Svien, H., Jensen, J., & Lundgreen, R. (2021). Group therapy for mood disorders: A meta-analysis. *Psychotherapy Research*, 31(3), 342-358. <https://doi.org/10.1080/10503307.2020.1817603>
- Kara, H. Z., & Kutlu, İ. (2025). Bibliometric analysis of social work studies published in WoS from Turkey. *Journal of Evidence-Based Social Work*, 1-22.
- Karaağaç, H. (2025). Grup müdahalesinde kuramsal bilginin yeri ve kullanımı. F. Er & Y. Kara (Ed.), *Vaka örnekleri ile sosyal hizmette grup müdahalesi* (ss. 87–106). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Karaağaç, H., & Var, E. Ç. (2021). Adli Psikiyatrik Alanda Sosyal Hizmet Uzmanlarının Rol ve İşlevleri. *Tıbbi Sosyal Hizmet Dergisi*, (18), 125-141. <https://doi.org/10.46218/tshd.995837>
- Karataş, M., & Barut, B. (2021). Sosyal hizmet perspektifinden göç ve savunmasız gruplar: IOM raporları üzerine bir araştırma. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 86-109. <https://doi.org/10.30803/adusobed.913915>
- Kılıç, A. K., & Tekin, H. H. (2021). Sosyal hizmet uzmanlarının mesleki uygulama düzeylerinin belirlenmesi. *Sosyal Çalışma Dergisi*, 5(2), 196-208.
- Kılıç, C., Pak Güre, M. D., Karataş, M., Duyan, V. (2021). Bilişsel Davranışçı Yaklaşım Ekseninde Yaşlılarla Grupla Sosyal Hizmet Uygulamaları. *ETÜ Sentez İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, (4), 45-60. <https://doi.org/10.47358/sentez.2021.19>
- Kindler, T., & Ostrander, J. (2022). Factors influencing the political activity of social workers: A comparative study among Swiss and United States social workers. *Journal of Sociology & Social Welfare*, 49, 148. <https://doi.org/10.15453/0191-5096.4527>
- Knight, C., & Gitterman, A. (2018). Merging micro and macro intervention: Social work practice with groups in the community. *Journal of Social Work Education*, 54(1), 3-17.
- Larivière, V., Haustein, S., & Mongeon, P. (2015). The oligopoly of academic publishers in the digital era. *PloS one*, 10(6), e0127502. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0127502>

- Lee, M. B., Yeom, Y. O., Kim, M. S., Lee, Y., Kim, K. M., Kim, D. H., & Lim, M. H. (2023). Effects of school sandplay group therapy on children victims of cyberbullying. *Medicine*, *102*(14), e33469. <https://doi.org/10.1097/MD.00000000000033469>
- Leiderman, L. M. (2020). Psychodynamic group therapy with hispanic migrants: Interpersonal, relational constructs in treating complex trauma, dissociation, and enactments. *International Journal of Group Psychotherapy*, *70*(2), 162-182. <https://doi.org/10.1080/00207284.2019.1686704>
- Liang, W., Gu, J., & Nyland, C. (2022). China's new research evaluation policy: Evidence from economics faculty of Elite Chinese universities. *Research Policy*, *51*(1), 104407. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2021.104407>
- Lindsay, T., & Orton, S. (2014). *Groupwork practice in social work*. London: Learning Matters. <https://doi.org/10.4135/9781473922518>
- Linnenluecke, M. K., Marrone, M., & Singh, A. K. (2020). Conducting systematic literature reviews and bibliometric analyses. *Australian Journal of Management*, *45*(2), 175-194. <https://doi.org/10.1177/0312896219877678>
- Mongeon, P., & Paul-Hus, A. (2016). The journal coverage of Web of Science and Scopus: a comparative analysis. *Scientometrics*, *106*(1), 213-228. <https://doi.org/10.1007/s11192-015-1765-5>
- National Institutes of Health. (2025). *Mission and goals*. <https://www.nih.gov/about-nih/mission-goals> (Erişim tarihi: 18 Haziran 2025)
- Nişancı, A. (2019). Ruh sağlığı alanında iyileşme yaklaşımı ve psikiyatrik sosyal hizmet. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, *30*(1), 231-259. <https://doi.org/10.33417/tsh.516844>
- Okcu, C., & Demir, V. (2024). Logoterapi Yönelimli Grup Çalışmasının Bireylerin Ruh Sağlığı, Hayatın Anlam ve Amacı Düzeylerine Etkisi. *İçtimaiyat*, *8*(2), 352 – 368. <https://doi.org/10.33709/ictimaiyat.1371805>
- Paasi, A. (2015). Academic capitalism and the geopolitics of knowledge. In J. Agnew, V. Mamadouh, A. J. Secor, & J. Sharp (Eds.), *The Wiley Blackwell companion to political geography* (pp. 507–523). London: Wiley Blackwell.
- Pak Güre, M. D., & Erdoğan, S. (2024). Gruplarla Sosyal Hizmet Müdahalelerine İlişkin Türkiye'deki Lisansüstü Tezler: Sistematik Bir İnceleme. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, *8*(2), 156-176. <https://doi.org/10.55109/tushad.1582011>
- Rafieifar, M., & Macgowan, M. J. (2022). A meta-analysis of group interventions for trauma and depression among immigrant and refugee children. *Research on Social Work Practice*, *32*(1), 13-31. <https://doi.org/10.1177/10497315211022812>

- Riccaboni, M., & Verginer, L. (2022). The impact of the COVID-19 pandemic on scientific research in the life sciences. *PLoS One*, 17(2), e0263001. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0263001>
- SageJournal. (2025). *Browse journals*. <https://journals.sagepub.com/action/showPublications> (Erişim tarihi: 18 Haziran 2025).
- Seggie, F. N., & Bayyurt, Y. (Eds.). (2017). *Nitel araştırma: Yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları*. İstanbul: Anı Yayıncılık.
- Shueb, S., Gul, S., Nisa, N. T., Shabir, T., Ur Rehman, S., & Hussain, A. (2022). Measuring the funding landscape of COVID-19 research. *Library Hi Tech*, 40(2), 421-436. <https://doi.org/10.1108/LHT-04-2021-0136>
- Sohrabi, C., Mathew, G., Franchi, T., Kerwan, A., Griffin, M., Del Mundo, J. S. C., & Agha, R. (2021). Impact of the coronavirus (COVID-19) pandemic on scientific research and implications for clinical academic training—a review. *International Journal of Surgery*, 86, 57-63. <https://doi.org/10.1016/j.ijsu.2020.12.008>
- Sousa-Meixell, L., Kim, S. H., & Silmere, H. (2022). An exploration of human rights and social work education in the United States. *Journal of human rights and social work*, 1-13.
- Taylor & Francis, (2025). *Home*. <https://www.tandfonline.com/> (Erişim tarihi: 18 Haziran 2025).
- U.S. Department of Health and Human Services. (2025). *About HHS*. <https://www.hhs.gov/about/index.html> (Erişim tarihi: 18 Haziran 2025).
- Wiley. (2025). *Home*. <https://onlinelibrary.wiley.com/> (Erişim tarihi: 18 Haziran 2025).
- Zastrow, C. (2015). *Sosyal Hizmete Giriş*. Ankara: Nika Yayıncılık.
- Zengin, O., & Altındağ, Ö. (2016). Bir insan hakları mesleği olarak sosyal hizmet. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 27(1), 179-190.
- Zhang, L., & Sivertsen, G. (2023). The new research assessment reform in China and its implementation. In M. Hrubec & E. Višňovský (Eds.), *Towards a new research era: A global comparison of research distortions* (pp. 239–252). London: Brill. https://doi.org/10.1163/9789004546035_017